

Sygn. akt V CZ 63/12

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa S. F.

przeciwko K. F.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 grudnia 2012 r.,

zażalenia powoda na orzeczenie o kosztach, zawarte w pkt. 2 wyroku Sądu
Apelacyjnego

z dnia 7 marca 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem, zawartym w punkcie 2 wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2012 r., zasądzona została od powoda na rzecz pozwanej kwota 2070 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Rozstrzygnięcie w przedmiocie tych kosztów oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy. Ponadto Sąd Apelacyjny stwierdził, że nie zachodziły szczególnie uzasadnione wypadki, które mogłyby wskazywać na nieobciążanie powoda tymi kosztami, stosownie do art. 102 k.p.c.

Powód w zażaleniu zarzucił obrazę art. 102 k.p.c. przez zasądzenie od niego na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego mimo istnienia okoliczności, które jednoznacznie wskazują na to, że jego sytuacja materialna nie zezwala na wykonanie tego orzeczenia. Domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i nieobciążanie go kosztami procesu za obie instancje.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne. Przyczyny usprawiedliwiające ubieganie się przez stronę o zwolnienie od kosztów sądowych nie są wystarczające do zastosowania wyjątku od zasady podstawowej, określonej w art. 98 § 1 k.p.c., że strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić wygrywającemu przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Nieobciążanie kosztami strony przegrywającej lub zasądzenie od niej tylko części kosztów na podstawie art. 102 k.p.c. wymaga zaistnienia w sprawie „wypadku szczególnie uzasadnionego”, niezależnego od podstaw przyznania jej zwolnienia od kosztów sądowych. Stwierdzenie, czy zachodzi taki wypadek powierzone zostało sądowi, który ocenia, czy ujawnione w sprawie okoliczności uprawniają do zastosowania tego przepisu. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że kwalifikowanie tych okoliczności do przesłanek z art. 102 k.p.c. ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu sądu, wynikającym z jego przekonania i w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej, jeśli nie jest rażąco niesprawiedliwe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2007 r., V CSK 292/06; postanowienia z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07; z dnia 27 stycznia

2010 r., II CZ 88/09; z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09; z dnia 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/12; z dnia 23 maja 2012 r., III CZ 25/12; z dnia 15 marca 2012 r., I CZ 10/22, niepubl.). W rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny dokonał wymaganej analizy, której konsekwencją było uznanie, że nie ma podstaw do odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik sporu. Podniesione w zażaleniu argumenty, poza akcentowaniem trudnej sytuacji majątkowej powoda, nie powołują żadnych okoliczności, które mogłyby przemawiać za tym, że w sprawie miał miejsce wypadek szczególnie uzasadniony, jak też że obciążenie go kosztami postępowania apelacyjnego było rażąco niezgodne z zasadami współżycia społecznego. Kwestia trudności w wykonaniu obowiązku zapłaty zasądzonych kosztów postępowania nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia o tych kosztach odpowiednio do wyniku sprawy.

Nie mógł odnieść spodziewanego rezultatu wniosek zażalenia dotyczący kosztów procesu za pierwszą instancję, skoro orzeczenia w tym względzie nie zawiera kwestionowane postanowienie, jak też nie było i nie mogło być objęte zakresem zaskarżenia.

Z powyższych względów pozbawione uzasadnionych podstaw zażalenie należało oddalić w oparciu o art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.